

گزارش جهانی دستمزد سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳. در باره تاثیر

تورم و کووید ۱۹ بر دستمزد و قدرت خرید^۱

منبع: تارنمای سازمان بین المللی کار (ILO)، ژنو، سویس

ترجمه و تلخیص: حمیدرضا زرنگار

بر اساس این گزارش دستمزدها و قدرت خرید خانوارها در طول سه سال گذشته، ابتدا به دلیل همه گیری کووید ۱۹ و سپس در آغاز بهبود اقتصادی جهان پس از آن بحران، در نتیجه افزایش تورم جهانی، به گونه ای قابل توجه آسیب دیده است.

شواهد موجود برای سال ۲۰۲۲ نشان می دهد که افزایش تورم باعث می شود رشد دستمزدهای واقعی در بسیاری کشورها روند منفی یافته، قدرت خرید طبقه متوسط کاستی گیرد و به ویژه به گروه های کم درآمد ضربه سنگینی وارد گردد.

بحرانی که همزمان با کووید ۱۹ در بسیاری کشورها بیشترین تاثیر را بر گروه های کم درآمد داشت، همانا زیان هایی بود که در طول این همه گیری در دستمزد کارگران و خانواده هایشان وارد آمد. در غیاب واکنش های سیاستی مناسب، در آینده نزدیک می توان شاهد تحلیل رفتن بسیار شدید درآمد واقعی کارگران و خانواده هایشان و افزایش نابرابری بود؛ که خود بهبود اقتصادی را تهدید می کند و می تواند به ناآرامی های اجتماعی بیش تر دامن بزند.

در دو سال پیش از ۲۰۲۳، بشریت با همزمانی بحران ها مواجه شد: کووید ۱۹، گسترش جنگ اوکراین در فوریه ۲۰۲۲، افزایش هزینه زندگی که از سال ۲۰۲۱ آغاز شد و به سرعت در طول مرزها و مناطق تشدید شد.

جای تعجب نیست که در این جو عدم اطمینان، صندوق بین المللی پول پیش بینی خود را برای رشد جهانی در سال ۲۰۲۲ از ۳/۶ درصد در آوریل ۲۰۲۲ به ۳/۲ درصد در جولای همان سال کاهش داد؛ در حالی که

^۱ Global Wage Report ۲۰۲۲-۲۳. The impact of inflation and COVID-۱۹ on wages and purchasing power

پیش‌بینی‌های اکتبر ۲۰۲۲ حاکی از روند کاهشی رشد جهانی در سال ۲۰۲۳ بین ۲ تا ۲/۷ درصد است: برای بسیاری از مردم سال ۲۰۲۳ همراه با رکود خواهد بود.

در خصوص بازارهای کار در کشورهای پر درآمد تا سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲ سطوح اشتغال به میزان‌های پیش از همه‌گیری و حتی سطوح فراتر از آن بازگشت؛ در همان حال که در کشورهای با درآمد متوسط و پایین، سطوح اشتغال تقریباً دو درصد پایین‌تر از پیش از همه‌گیری ماند و مشخص شد که سطح اشتغال در بخش غیر رسمی سریع‌تر از بخش رسمی رشد یافت.

یکی از نگرانی‌های اصلی در حال حاضر افزایش سریع نرخ‌های تورم در سراسر جهان است. فشارهای قیمتی در سه ماهه آخر سال ۲۰۲۲ علیرغم تشدید واکنش جهانی سیاست‌های پولی از اواسط سال ۲۰۲۲، بسیار سخت بوده است.

برآوردها حاکی از آن است که تورم جهانی تا پایان سال ۲۰۲۲ به ۸/۸ درصد رسید و در سال ۲۰۲۳ در حد ۶/۳ درصد و در سال ۲۰۲۴ در حد ۴/۱ درصد کاهش خواهد یافت.

اگر دستمزدها و سایر انواع درآمد نیروی کار با تورم هماهنگ نشود؛ استانداردهای زندگی بسیاری از کارگران و خانواده‌های آن‌ها احتمالاً کاهش خواهد یافت.

در شرایط تورم‌زا، داده‌های اولیه برای نیمه اول سال ۲۰۲۲ کاهش چشمگیر دستمزدهای واقعی ماهانه را نشان می‌دهد. این گزارش تخمین می‌زند که دستمزدهای ماهانه جهانی در نیمه اول سال ۲۰۲۲ به صورت واقعی تا میزان ۰/۹ درصد کاهش یافت که اولین رشد منفی دستمزد جهانی از زمان اولین ویرایش گزارش دستمزد جهانی در سال ۲۰۰۸ است.

در صورتی که کشور چین، یعنی جایی که رشد دستمزدها در آن از بسیاری کشورها بیش‌تر بوده از محاسبات ما استثنا گردد؛ در باقی کشورها کاهش درآمدی ۱/۴- در مدت مشابه برآورد می‌گردد. در میان کشورهای عضو گروه ۲۰ (G20) که برآورد می‌شود ۶۰ درصد نیروی شاغل را در اختیار دارند؛ دستمزدهای واقعی در نیمه اول سال ۲۰۲۲ برای کشورهای پیشرفته سقوطی معادل ۲/۲- درصد و برای اقتصادهای نوظهور نیز با آهنگی کند‌تر رشدی مثبت در حدود ۰/۸ درصد بود. این به وضوح نشان می‌دهد که دستمزد اسمی در بسیاری از کشورها در نیمه اول سال ۲۰۲۲ به اندازه کافی برای جبران افزایش هزینه‌های زندگی تعدیل نشده است.

تحلیل رفتن دستمزدهای واقعی در کنار برخی از زیان‌های قابل توجهی است که کارگران و خانواده‌های آن‌ها در طول بحران کووید ۱۹ متحمل شده‌اند.

اگرچه متوسط دستمزدها در سال ۲۰۲۰ به میزان ۱/۵ درصد و در سال ۲۰۲۱ به میزان ۱/۸ درصد افزایش یافت؛ اما افزایش در سال ۲۰۲۰ در اوج همه گیری بیش تر به دلیل از دست دادن مشاغل و تغییر در ترکیب اشتغال در برخی از کشورهای بزرگ، مانند ایالات متحده آمریکا بود.

در این کشورها، اکثریت کسانی که شغل خود و درآمد خود را در طول همه گیری از دست دادند کارگرانی با دستمزد پایین بودند؛ در حالی که همتایان با دستمزد بالاتر همچنان شاغل ماندند. این موضوع البته در رقم تخمینی افزایش میانگین دستمزد تاثیر دارد. در نتیجه این «اثر ترکیبی» در سال ۲۰۲۰ در برخی کشورها، متوسط دستمزدهای واقعی در اقتصادهای پیشرفته گروه ۲۰، ۱/۷ درصد افزایش یافت که بالاترین رشد ثبت شده دستمزد در چند سال متمادی است؛ اما پس از آن در سال ۲۰۲۰ نرخ بسیار کم تر از ۰/۴ درصد افزایش یافت.

در اقتصادهای نوظهور گروه ۲۰، در شرایطی که تأثیر نامطلوب بحران کووید ۱۹ به شدت در دستمزدها و ساعات کار در نسبت با تعداد کارگران شاغل منعکس می گردد؛ متوسط رشد دستمزد واقعی از ۳/۴ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۲/۴ درصد در سال ۲۰۲۰ کاهش یافت، البته پیش از بازگشت به نرخ ۴/۵ درصدی در سال ۲۰۲۱. در این میانه می توان به برخی روندهای دستمزدی به تفکیک مناطق مختلف نیز توجه نمود:

۱ - در آمریکای شمالی (کانادا و ایالات متحده)، اثر ترکیبی در سال ۲۰۲۰ بسیار برجسته بود؛ به طوری که میانگین دستمزد واقعی به طور ناگهانی ۴/۳ درصد افزایش یافت.

۲ - رشد دستمزدها در سال ۲۰۲۱ صفر درصد بود و در نیمه اول سال ۲۰۲۲ به ۳/۲- درصد رسید.

۳ - در منطقه آمریکای لاتین و دریای کارائیب، اثر ترکیبی، با افزایش دستمزدهای واقعی ۳/۳ درصدی در سال ۲۰۲۰ نیز بسیار قابل توجه بود. پس از آن رشد دستمزد در سال ۲۰۲۱ معادل ۱/۴- درصد و تا نیمه اول سال ۲۰۲۲ نیز ۱/۱- درصد گردید.

۴ - در اتحادیه اروپا، که در آن طرح های حفظ شغل و یارانه دستمزد تا حد زیادی سطح اشتغال و دستمزد را در طول همه گیری محافظت می کرد؛ رشد دستمزد واقعی در سال ۲۰۲۰ تا ۰/۴ درصد توقف یافت؛ این نرخ در سال ۲۰۲۱ معادل ۱/۳ درصد و در نیمه اول سال ۲۰۲۲ نیز در حد ۲/۴- سقوط کرد.

۵ - در اروپای شرقی دستمزد واقعی در سال ۲۰۲۰ رشد کندی در حد ۴ درصد داشت. در سال ۲۰۲۱ معادل ۳/۳ درصد و در نیمه اول سال ۲۰۲۲ معادل ۳/۳- درصد بود.

۶ - دستمزد در منطقه آسیا و اقیانوسیه نیز در سال ۲۰۲۰ دارای رشد کندی معادل ۱ درصد، در سال ۲۰۲۱ دارای افزایشی در حد ۳/۵ درصد بود و پس از آن و در نیمه اول سال ۲۰۲۲ نیز نرخ رشد کند ۱/۳ درصدی را تجربه نمود.

۷ - در آسیای غربی و مرکزی در سال ۲۰۲۰ رشد دستمزد واقعی در حد ۱/۶- درصد بود، این میزان در سال ۲۰۲۱ به میزان بسیاری بهبود یافت و البته در نیمه اول سال ۲۰۲۲ با روندی کند در حد ۲/۵ درصد بود.

۸ - در مورد کشورهای آفریقایی شواهد نشان دهنده سقوط بسیار شدید دستمزدهای واقعی در حد ۱۰/۵- درصد در سال ۲۰۲۰، معادل ۱/۴- درصد در سال ۲۰۲۱ و ۰/۵- درصد در نیمه اول سال ۲۰۲۲ بود.

۹ - در کشورهای عربی روند دستمزدها غیر قطعی است؛ اما برآوردها حاکی از رشد پایین دستمزدها تا ۰/۸ درصد در سال ۲۰۲۰، ۰/۵ درصد در سال ۲۰۲۱ و ۱/۲ درصد در سال ۲۰۲۲ است.

گزارش علاوه بر موارد بالا، تجزیه و تحلیل هایی در باب چگونگی متاثر شدن نامتناسب اشتغال و دستمزد کارگران کم درآمد و کارگران غیر رسمی در شرایط اقتصادی ارائه می دهد.